

Rekenstaven V10847

De Schotse wiskundige John Napier (1550-1617) was de uitvinder van de “Napier’s Bones”. Dit zijn staafjes gemaakt van beenderen of ivoor met ingekerfde getallen die samen een vermenigvuldigingstabel vormen. De methode van rekenen met staafjes en tabellen zou in de dertiende eeuw zijn uitgevonden in de Arabische wereld. Samen met andere wiskundige kennis zou het dan zijn overgewaaid naar Europa. Hoewel Napier sterk geassocieerd wordt met het uitwerken van wiskundige logaritmen, hebben de Napier’s Bones hier niets mee te maken. Ze dienden slechts als een hulpmiddel om snel en foutloos cijfers te vermenigvuldigen. Andere versies van de Napier’s Bones konden ook delen en vierkantswortels berekenen. Het was niet de bedoeling dat de methode pen en papier zou vervangen. Napier’s Bones waren dus een handig rekenmiddel. Ze werden dan ook tot diep in de achttiende eeuw gebruikt, in allerlei vormen en formaten, maar het principe bleef hetzelfde. In Joanne Peeples’ artikel wordt overzichtelijk uitgelegd hoe het systeem werkt.

Literatuur:

Joanne Peeples, ‘Dem Bones Ain’t Dead: Napier’s Bones in the Classroom’, in *Hands on history: a resource for teaching mathematics*, onder redactie van Amy Shell-Gellasch (Washington: Mathematical Association of America, 2007).

Julian Havil, *John Napier: Life, Logarithms, and Legacy* (Princeton: Princeton University Press, 2014).

Christopher Clapham en James Nicholson, “Napier Bones”, *The Concise Oxford Dictionary of Mathematics* (Oxford: Oxford University Press, 2014).

Renske Smekens, mei 2024